

ภาพรวมประเด็นสำหรับการเจรจา/ดำเนินการต่อเรื่องที่สำคัญ
 ภายหลังจากการประชุมระดับรัฐมนตรี WTO ครั้งที่ 9 (MC9) ที่ Bali เมื่อธันวาคม 2556

ประเด็น	ข้อมูลพื้นฐาน	ข้อมูลเพิ่มเติม และ โอกาส/อุปสรรค
1. ประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องตามมติ MC9 (Post-Bali Implementation)		
1.1. Trade facilitation	<ul style="list-style-type: none"> ● เพื่อสร้างความกระจ่างให้กับความตกลง GATT Article V ว่าด้วย Freedom of Transit, Article VIII ว่าด้วย Fees and Formalities connected with Importation and Exportation และ Article X ว่าด้วย Publication and Administration of Trade Regulations โดยจัดทำวินัยที่ประกอบไปด้วยพันธกรณีด้านพิธีการศุลกากรที่มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน และมีมิติด้านการพัฒนา ผ่านเงื่อนไขของการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคและความยืดหยุ่นของประเทศกำลังพัฒนา 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไทยมีระบบพิธีการศุลกากรโดยรวมใกล้เคียงกับวินัยในร่างความตกลงฯ อยู่แล้ว หากประเทศสมาชิกตกลงกันได้ในเรื่องข้อบทปัจจุบัน ไทยน่าจะสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีส่วนใหญ่ได้ เช่น สามารถจัดวินัยหลาย articles ในบัญชี category A เพื่อการปฏิบัติตามทันทีที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ ● ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากความตกลง TF คือ การค้ากับประเทศกำลังพัฒนา ที่มีระบบพิธีการศุลกากรที่ยังซับซ้อนและไม่โปร่งใส จะได้รับการอำนวยความสะดวกมากขึ้น ซึ่งจะลดต้นทุนและเพิ่มปริมาณและมูลค่าการค้าให้สูงขึ้นด้วย ● ผลกระทบ ไทยอาจต้องเปลี่ยนแปลงกฎหมายและแนวปฏิบัติด้านพิธีการศุลกากรให้สอดคล้องกับพันธกรณี และเนื่องจากความยืดหยุ่นสูงที่ประเทศกำลังพัฒนาได้รับ ประกอบกับประเทศสมาชิกสามารถกำหนดเวลาการปฏิบัติตามพันธกรณีได้เอง ทำให้ระยะเวลาที่ไทยจะได้ประโยชน์จาก TF ดังกล่าวอาจยาวนาน
1.2. Agriculture		
1.2.1. TRQ administration	<ul style="list-style-type: none"> ● การประชุมรัฐมนตรี WTO ครั้งที่ 9 (MC9) ที่บาห์ลี ตัดสินใจให้มีกฎระเบียบเกี่ยวกับการบริหารโควตาสินค้าเกษตรภายใต้ระบบโควตาภาษี ● สารระสำคัญคือให้มีการแจ้ง การตรวจสอบ และการยกประเด็นขึ้นหารือกรณีการนำเข้าสินค้าเกษตรในโควตาฯ ที่ไม่เต็มโควตา ว่าเกิดจากการบริหารโควตาหรือไม่ โดยมีขั้นตอนสุดท้ายให้ประเทศผู้นำเข้าต้องปรับเปลี่ยนวิธีบริหารโควตา หากการนำเข้าภายใต้ยังคงไม่เต็มและพิสูจน์ไม่ได้ว่าเกิดจากสาเหตุอื่นที่ไม่ใช่การบริหารโควตา ● กฎระเบียบในการบริหารสินค้าเกษตรภายใต้ระบบโควตาภาษีนี้ มีผลบังคับใช้ทันทีหลัง MC9 และให้มีการทบทวนการดำเนินการภายใต้กฎระเบียบนี้ ไม่เกิน 4 ปี หลังจากมีผลบังคับใช้ โดยให้ General Council รายงานผลการทบทวนต่อที่ประชุมรัฐมนตรีครั้งที่ 12 ซึ่งรายงานจะต้องมีส่วนข้อเสนอแนะของ General Council ว่าควรให้มีการบังคับใช้ขั้นตอนสุดท้ายของกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารโควตาภาษีต่อไป หรือไม่ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การมีกฎระเบียบฯ ทำให้ประเทศสมาชิกผู้นำเข้าสินค้าภายใต้ระบบโควตาภาษีต้องใช้การบริหารโควตา อย่างระมัดระวัง ไม่ให้การบริหารเป็นมาตรการก่อให้เกิดเป็นการจำกัดการนำเข้าสินค้าเกษตร ทำให้ไทยที่เป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรหลายรายการมีโอกาสในการขยายการส่งออก ● อย่างไรก็ตาม หากต้องการใช้กฎระเบียบฯ นี้ อย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศสมาชิกต้องมีกระบวนการติดตาม สอบถาม ในเวที WTO ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
1.2.2. Public stockholding for food security	<ul style="list-style-type: none"> ● MC9 ในปี 2013 ได้มีการตัดสินใจกำหนดให้การอุดหนุนภายในภายใต้การเก็บสต็อกอาหารที่เป็นอาหารหลักโดยรัฐเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงด้านอาหารสำหรับประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งเป็นมาตรการที่ใช้อยู่ในวงที่รัฐมนตรีประกาศ เป็นมาตรการชั่วคราวที่สามารถทำได้เกินกว่าข้อผูกพันเรื่องการอุดหนุนภายในของความตกลงเกษตรปัจจุบัน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไทยไม่น่าจะสามารถให้ประโยชน์จากผลการตัดสินใจฯ ในเรื่องนี้ในการปรับใช้กับมาตรการอุดหนุนภายในของไทยได้ เนื่องจากปัจจุบัน ไทยไม่ได้มีโครงการจัดซื้ออาหารเพื่อความมั่นคงด้านอาหารที่เป็นการเฉพาะและชัดเจน ● ประเทศสมาชิกที่เป็นประเทศกำลังพัฒนาขนาดใหญ่ อาจใช้ข้อยกเว้นภายใต้ข้อตัดสินใจนี้ เพิ่มการอุดหนุนภายในประเทศของตน จนก่อให้เกิดการบิดเบือนทางการค้า

ประเด็น	ข้อมูลพื้นฐาน	ข้อมูลเพิ่มเติม และ โอกาส/อุปสรรค
1.2.3. Export competition	<ul style="list-style-type: none"> ● มีผลบังคับใช้ทันทีหลัง MC9 ● MC9 ตกลงที่จะเพิ่มความโปร่งใสและปรับปรุงการตรวจสอบในเรื่องการอุดหนุนการส่งออกทุกรูปแบบผ่านทางระบบตรวจสอบโดยผ่านการแจ้งผลการดำเนินการ (notification) และการตอบแบบสอบถามของฝ่ายเลขานุการ WTO โดยการดำเนินการเป็นรายปี ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกสามารถอภิปรายในทุกประเด็นที่จะเป็นประโยชน์ และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการยกเลิกการอุดหนุนการส่งออกทุกรูปแบบในที่สุด 	<p>ระหว่างประเทศได้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ทำให้ไทยที่เป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตร และที่ผ่านมามีได้มีการใช้มาตรการอุดหนุนการส่งออกทุกรูปแบบมาก่อน มีโอกาสได้รู้ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการการอุดหนุนการส่งออกหรือมาตรการเทียบเท่า เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการผลักดันให้มีการยกเลิกการอุดหนุนการส่งออกทุกรูปแบบ ต่อไป
1.3. Development		
1.3.1. Monitoring mechanism on S&D	<p>MC9 สามารถตกลงกันได้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ Monitoring Mechanism ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การดำเนินการของ Monitoring Mechanism ครอบคลุมบทบัญญัติ S&D ในความตกลงของ WTO ทั้งหมด รวมทั้งมติ (decision) ของที่ประชุม Ministerial Conference และของ General Council ● ถือว่าเป็นกลไกเสริมและไม่ไปทดแทนกลไกอื่นๆ ที่มีอยู่แล้ว ● สามารถรายงานไปยังคณะกรรมการเทคนิคที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการนำ (implementation) ข้อบท S&D มาใช้ และอาจเสนอแนะให้มีการเจรจาปรับปรุง (strengthening) ข้อบท S&D ● Monitoring Mechanism เป็นกลไกใน Committee on Trade and Development (CTD) โดยถือว่าเป็น Dedicated Session ของ CTD ● ให้มีการประชุมปีละ 2 ครั้ง และสามารถเรียกประชุมเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม ● ให้มีการทบทวนกลไกนี้ทุกๆ 3 ปีว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไทยในฐานะประเทศกำลังพัฒนาสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการของ Monitoring Mechanism โดยอาจร่วมมือกับอาเซียนในการเลือกประเด็นของ S&D ที่ยังใช้ไม่ได้ผลเพื่อให้มีการทบทวนและหารืออย่างเป็นรูปธรรม
1.3.2. LDC services waiver	<ul style="list-style-type: none"> ● เมื่อปี 2554 ที่ประชุม MC8 ได้มีมติ (Ministerial Decision) ในหลักการที่จะให้ Service Waiver แก่กลุ่ม LDCs โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกของ WTO สามารถที่จะให้การปฏิบัติเป็นพิเศษ (preferential treatment) แก่การค้าภาคบริการ หรือผู้ประกอบการในภาคบริการจากกลุ่ม LDCs โดยยกเว้นจากการที่จะต้องปฏิบัติตามหลัก Most Favored Nation Treatment คือ ไม่จำเป็นต้องให้การปฏิบัติดังกล่าวแก่สมาชิกอื่นที่มีใช้ LDCs โดยการเปิดโอกาสให้ใช้ Service Waiver จะมีอายุ 15 ปี (17 ธันวาคม 2569) นับแต่วันที่ MC8 มีมติ คือนับแต่วันที่ 17 ธันวาคม 2554 ● MC9 ที่บาทลี เจริญจนมีข้อตกลงที่จะให้มีการนำหลักการของ Service Waiver มาใช้โดยผ่านกลไกของ Council for Trade in Services ซึ่งจะเป็นองค์กรที่จะทบทวน (review) เป็นระยะๆ ว่า ได้มีการนำหลักการของ Service Waiver มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ● ในกรณีนี้ Council for Trade in Services จะจัดประชุมระดับสูง (high-level meeting) ในเวลา 6 เดือน หลังจากทีกลุ่ม LDCs ได้จัดทำคำขอร่วมกัน (collective request) เพื่อที่จะให้สมาชิก WTO พิจารณาให้การ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไทยอาจศึกษาช่องทางทำให้ LDCs Service Waiver เช่นเดียวกับกรณีการให้ DFQF ● การพิจารณาให้ LDCs Service Waiver รวมทั้งการให้ DFQF จะทำให้ไทยมีสถานะผู้นำของ South-South Cooperation ในองค์การการค้าโลก

ประเด็น	ข้อมูลพื้นฐาน	ข้อมูลเพิ่มเติม และ โอกาส/อุปสรรค
	<p>ปฏิบัติตามหลัก Service Waiver ดังกล่าว โดยระบุถึงสาขา (sector) และรูปแบบของการให้บริการ (mode) ที่ได้รับการปฏิบัติเป็นพิเศษจากสมาชิก WTO</p>	
1.3.3. Duty-free and quota-free for LDC	<ul style="list-style-type: none"> ● มติของการประชุมรัฐมนตรี WTO ที่ฮ่องกงในปี 2548 ในการให้สิทธิพิเศษกับประเทศสมาชิก LDC ในเรื่อง DFQF โดยสำหรับสมาชิกพัฒนาแล้วจะต้องให้ DFQF ต่อสินค้าส่งออกจาก LDC ในสัดส่วนอย่างน้อยร้อยละ 97 และสำหรับสมาชิกกำลังพัฒนาอื่นๆ นั้น สามารถให้ DFQF ต่อ LDC ได้หากมีความพร้อม ● ที่ผ่านมา สมาชิกต่างๆ ได้มีการให้ DFQF กับ LDC แล้ว เช่น ญี่ปุ่น (ร้อยละ 98 ของรายการสินค้า ร้อยละ 99 ของมูลค่าการค้า) สวิตเซอร์แลนด์ (สินค้าทั้งหมด) สหภาพยุโรป (สินค้าทั้งหมดยกเว้นอาวุธ) อินเดีย (ร้อยละ 85 ของรายการสินค้า ร้อยละ 92.5 ของมูลค่าการค้า) เกาหลีใต้ (ร้อยละ 80 และจะขยายเพิ่มในอนาคต) บราซิล (ร้อยละ 80 ของรายการสินค้า) และจีน (เริ่มที่ร้อยละ 60 และจะเพิ่มถึงร้อยละ 95 ของรายการสินค้าสำหรับประเทศ LDC ที่มีความสัมพันธ์ทางการทูตด้วย) ● MC9 ได้มีมติในเชิงแถลงเจตนารมณ์ทางการเมืองเรียกร้องให้สมาชิกที่พัฒนาแล้วให้ DFQF ในสัดส่วนร้อยละ 97 และสำหรับสมาชิกกำลังพัฒนาให้ดำเนินการได้ตามความพร้อม ● General Council จะรายงานความคืบหน้าของเรื่องนี้ให้ MC10 ทราบ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไทยในฐานะประเทศกำลังพัฒนาได้ริเริ่มการที่จะให้ DFQF แก่ LDCs ซึ่งทำให้สถานะของไทยในประเด็นเรื่องการค้าและพัฒนาเพิ่มสูงขึ้น ● ไทยควรพิจารณาปรับเพิ่มสัดส่วนการให้ DFQF ให้มากขึ้นตามระดับการพัฒนาของประเทศ
1.4. TRIPS		
1.4.1. TRIPS non-violation and situation complaints	<ul style="list-style-type: none"> ● TRIPS Agreement Article 64.2 กำหนดให้ไม่นำ GATT 1994 เรื่องการฟ้องร้องต่อ WTO กรณีได้รับความเสียหายหรือเสียประโยชน์อันพึงได้รับจากพันธกรณีแม้มิได้มีการละเมิดความตกลง (Non-violation and situation complaints) มาใช้สำหรับ TRIPS Agreement เป็นเวลา 5 ปี และ Article 64.3 กำหนดให้ TRIPS Council พิจารณา scope and modalities และจัดทำข้อเสนอแนะต่อที่ประชุม MC ● สมาชิกไม่สามารถตกลงกันได้ในเรื่อง scope and modalities จึงต่ออายุ Moratorium มาโดยตลอด 	<ul style="list-style-type: none"> ● สมาชิกเกือบทั้งหมด รวมทั้งไทย เห็นว่าไม่ควรนำ Non-violation and situation complaints มาใช้สำหรับ TRIPS Agreement ในขณะที่สหรัฐฯ และสวิตเซอร์แลนด์มีความเห็นตรงกันข้าม ● เมื่อปี 2556 สมาชิกแสดงความพร้อมที่จะหารืออย่างเข้มข้นเพื่อหาทางออกร่วมกัน
2. ประเด็น DDA ที่อาจจะอยู่ใน Work Program (Potential Post-Bali Work Program on Remaining DDA Issues)		
2.1. ประเด็น DDA ที่ระบุใน Bali Ministerial Declaration		
2.1.1. Agriculture	<ul style="list-style-type: none"> ● การเจรจาเกษตรประกอบประเด็นเจรจาหลัก 3 ประเด็นหลัก ในการเจรจาเกษตรรอบโดฮา ได้แก่ การแข่งขันด้านการส่งออก การเปิดตลาด และอุดหนุนการส่งออก ● การเจรจาเรื่องเกษตรเริ่มต้นพร้อมกับการเจรจาประเด็นอื่นที่ประกอบกันเป็นการเจรจารอบโดฮา จนสามารถได้เอกสารเลขที่ TN/AG/W/4/Rev.4 ที่ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การเจรจาเกษตรถือเป็นประเด็นเจรจาที่สำคัญประเด็นหนึ่งของการเจรจารอบโดฮาดังนั้น หากประเทศสมาชิกต้องการผลักดันให้มีการสรุปการเจรจารอบโดฮาให้สำเร็จ การเจรจาเกษตรก็จะเป็นส่วนใหญของการเจรจารอบโดฮาทั้งหมดอย่างแน่นอน ● อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก ผลการเจรจาเกษตรถ้าสำเร็จจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศรวมถึงนโยบายด้านการเกษตรใน

ประเด็น	ข้อมูลพื้นฐาน	ข้อมูลเพิ่มเติม และ โอกาส/อุปสรรค
	<p>เป็น ร่างรูปแบบข้อผูกพัน (Draft Modalities) ในเรื่องการเจรจาเขตฯ ขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม 2008 หลังจากนั้น การเจรจา ก็หยุดชะงักลงจนถึงปัจจุบัน</p>	<p>แต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งเป็นผู้เจรจาสำคัญ ดังนั้น ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการเจรจาเขตฯ อาจได้แก่ ความจริงจังของประเทศพัฒนาแล้วในการเจรจาเขตฯ ผลการเจรจาอื่นภายใต้การเจรจารอบโตฮกที่อาจนำมาแลกเปลี่ยนกับการเจรจาเขตฯ รวมทั้ง ท่าทีของประเทศกำลังพัฒนาที่จะให้ความยืดหยุ่นต่อประเทศพัฒนาแล้ว เป็นต้น</p>
2.1.1.1. Export competition	<ul style="list-style-type: none"> ● MC9 ในปี 2013 ได้มีประกาศในเรื่องที่เกี่ยวกับการแข่งขันด้านการส่งออกว่า ให้การยกเลิกการอุดหนุนการส่งออกสินค้าเกษตรทุกรูปแบบ ตามที่ประกาศไว้ในการประชุมรัฐมนตรีที่ฮ่องกง ปี 2005 ต้องเป็นประเด็นสำคัญสำหรับแผนการทำงานภายหลังการประชุมที่บาหลี โดยจะร่วมกันทำงานเพื่อให้ได้ข้อสรุปโดยเร็วที่สุด ● สาระสำคัญของเรื่องการแข่งขันการส่งออกที่ปรากฏในร่างรูปแบบข้อผูกพันเมื่อปี 2008 ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - การยกเลิกการอุดหนุนการส่งออกทุกรูปแบบ - ให้มีกฎระเบียบเพื่อป้องกันไม่มีการใช้มาตรการต่างๆ ที่มีลักษณะเหมือนการอุดหนุนการส่งออก คือ สินเชื่อเพื่อการส่งออก รัฐวิสาหกิจเพื่อการส่งออก การช่วยเหลือด้านอาหารระหว่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเด็นเรื่องการแข่งขันการส่งออกสินค้าเกษตร ถือว่าเป็นประเด็นที่มีการเจรจาเรื่องรูปแบบข้อผูกพันที่มีความก้าวหน้ามากที่สุดเมื่อเทียบกับการเจรจาเขตฯ ประเด็นอื่น กล่าวคือ มีการกำหนดรูปแบบการยกเลิกการอุดหนุนการส่งออก และกำหนดกฎระเบียบฯ ที่จะใช้ควบคุมไม่ให้เกิดการอุดหนุนการส่งออกในรูปแบบต่างๆ ไว้แล้ว จึงถือว่าหากต้องการให้ให้มีการสรุปการเจรจา ก็สามารถทำได้โดยไม่จำเป็นต้องมีการเจรจาด้านเทคนิคอีกต่อไป ● แต่เนื่องจาก การยกเลิกการอุดหนุนการส่งออกสินค้าเกษตรทุกรูปแบบ จะส่งผลกระทบต่อประเทศพัฒนาแล้วขนาดใหญ่ อาทิ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ รวมทั้งประเทศกำลังพัฒนา อาทิ จีน ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนนโยบายและกฎระเบียบในประเทศนั้นๆ ซึ่งทำให้ประเด็นเรื่องการแข่งขันด้านส่งออกเป็นประเด็นที่ต้องการการตัดสินใจทางเมือง ซึ่งประเทศเหล่านี้คงต้องพิจารณาผลได้จากประเด็นอื่นที่ประเทศตนสนใจนำมาแลกเปลี่ยนกับการยกเลิกฯ นี้
2.1.1.2. Market access	<ul style="list-style-type: none"> ● เนื้อหาโดยสรุปของ draft modalities ของสินค้าเกษตรในเรื่องการเปิดตลาด สรุปได้ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - การลดภาษีนำเข้าสินค้าเกษตร โดยภาษีนำเข้าที่ผูกพันไว้ในอัตราที่สูงต้องมีการลดภาษีลงในอัตราที่มากกว่าอัตราภาษีที่ผูกพันไว้ต่ำ - ขยายปริมาณโควตาในสินค้าภายใต้ระบบโควตาภาษี - ให้ปรับเปลี่ยนระบบภาษีที่ผูกพันให้เป็นระบบที่ง่ายขึ้น (tariff simplification) - ให้มีกฎระเบียบเรื่องการบริหารโควตาภาษี - ให้ลดจำนวนสินค้าที่มีสิทธิใช้มาตรการปกป้องพิเศษ (Special Safeguard: SSG) - ข้อปฏิบัติที่พิเศษและแตกต่างสำหรับประเทศกำลังพัฒนา (Special and Differential Treatment: S&D) ประกอบด้วย 1) ประเทศกำลังพัฒนาสามารถกำหนดสินค้าพิเศษ (Special Products: SP) เพื่อให้สินค้ากลุ่มนี้เปิดตลาดน้อยกว่าปกติได้ 2) ประเทศกำลังพัฒนาสามารถใช้มาตรการปกป้องพิเศษสำหรับประเทศกำลังพัฒนา (Special Safeguard Mechanism: SSM) ได้หากมีปริมาณนำเข้ามากกว่าปกติหรือราคาสินค้านำเข้าต่ำกว่าปกติ 3) ให้ประเทศพัฒนาแล้วเปิดตลาดให้ประเทศกำลังพัฒนาในกลุ่มสินค้าเมืองร้อน (tropical products) ๔) ให้สินค้าฝ่ายของประเทศกำลังพัฒนาเป็นสินค้าปลอดภาษีและโควตา 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเด็นการเปิดตลาดสินค้าเกษตรเป็นประเด็นที่ทั้งประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาต้องการ เพื่อให้เกิดการขยายตัวทางการค้าแต่เนื่องระบบการค้าเกษตรในปัจจุบัน ยังมีอุปสรรคทางการอื่นที่เกิดจากมาตรการทางการค้าของประเทศพัฒนาแล้ว ดังนั้น การเจรจาเรื่องเปิดตลาดจะต้องดำเนินควบคู่ไปกับการเจรจาเรื่องการอุดหนุนส่งออกและการอุดหนุนภายใน

ประเด็น	ข้อมูลพื้นฐาน	ข้อมูลเพิ่มเติม และ โอกาส/อุปสรรค
2.1.1.3. Domestic support	<ul style="list-style-type: none"> ● เนื้อหาโดยสรุปของ draft modalities ของสินค้าเกษตรในเรื่องการอุดหนุนภายใน สรุปได้ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ลดการอุดหนุนภายในที่บิดเบือนในภาพรวม (AMS + de minimis + Blue Box) ลง โดยที่ประเทศที่มีระดับการอุดหนุนที่ผูกพันสูงกว่าต้องลดการอุดหนุนในอัตราที่มากกว่า - ลดระดับ AMS ลง โดยที่ประเทศที่มีระดับการอุดหนุนที่ผูกพันสูงกว่าต้องลดการอุดหนุนในอัตราที่มากกว่า - จำกัดการอุดหนุนที่บิดเบือนรายสินค้าไม่ให้เกินที่เคยใช้ในปีก่อน (limit product specific AMS) - ลดระดับการอุดหนุนที่ถือว่าน้อยมาก (de minimis) - จำกัดการอุดหนุนที่เป็นการจ่ายเงินโดยตรงโดยมีเงื่อนไขจำกัดการผลิตหรือไม่บังคับให้ต้องผลิต (Blue Box) ไม่ให้เกินร้อยละ 2.5 ของมูลค่าการผลิต - ปรับปรุงข้อกำหนดของมาตรการการอุดหนุนที่ไม่บิดเบือน (Green Box) เพื่อให้เป็นการอุดหนุนที่ไม่บิดเบือนอย่างแท้จริง - ให้ลดการอุดหนุนภายในของสินค้าฝ่ายลงมากกว่าสินค้าเกษตรอื่นๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ● เนื่องจากจุดประสงค์ของ การลดการอุดหนุนภายในมีเป้าหมายที่ประเทศพัฒนาแล้วเป็นส่วนใหญ่ เพื่อลดข้อได้เปรียบที่เกิดจากการให้การอุดหนุนจำนวนมากของประเทศเหล่านี้ แต่การที่จะประเทศพัฒนาแล้วดำเนินการในเรื่องนี้ จำเป็นต้องมีประเด็นการเจรจาทางการค้าในประเด็นที่ประเทศพัฒนาแล้วสนใจนำมาเจรจาแลกเปลี่ยนด้วย
2.1.2. Development		
2.1.2.1. Cancun S&D 28 agreement-specific proposals	<ul style="list-style-type: none"> ● เป็นการเจรจาเพื่อที่จะรับรองหลักการของข้อบทในเรื่อง Special and Differential Treatment ใน 28 เรื่องซึ่งอยู่ในความตกลงและเอกสารต่างๆ และได้มีการรับรองหลักการไว้แล้วตั้งแต่สมัยการประชุมระดับรัฐมนตรีที่แคนคูน โดยส่วนใหญ่แล้ว Cancun 28 ไม่มีข้อตกลงที่เป็นการเพิ่มเนื้อหาของความตกลงและเอกสารต่างๆ ดังกล่าวแต่อย่างใด เป็นเพียงการยืนยัน (reaffirmation) ในหลักการเรื่อง S&D ที่มีอยู่แล้ว ดังนั้น หากสมาชิกไม่เจรจาเปลี่ยนแปลงในหลักการเดิมที่เคยตกลงไว้ ก็อาจสามารถรับ Cancun 28 ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ในช่วงแรกของการเจรจาระหว่างปี 2555-2556 นั้น สมาชิกเน้นการเจรจาแบบ Stock-taking คือไม่ประสงค์ที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงในหลักการเดิมที่เคยมีการตกลงกันมาแล้ว ยกเว้นแต่เพียง 6 ประเด็นที่ล้ำสมัย หรือปัจจุบันอยู่ในการพิจารณาดำเนินการของคณะกรรมการอื่น อย่างไรก็ตามเมื่อใกล้การประชุมที่บาห์ลี ปรากฏว่าทั้งสมาชิกที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาไม่สามารถตกลงกันได้เกือบทุกประเด็น จึงทำให้ทุกฝ่ายประสงค์ที่จะเริ่มเปิดการเจรจากันใหม่ (reopening of the negotiation) ซึ่งจะมีผลทำให้การเจรจามีความยุ่งยากมากขึ้นเพราะมีเนื้อหาที่กว้างขวางครอบคลุมความตกลงต่างๆ เกือบทั้งหมด
2.1.2.2. S&D 6 agreement-specific proposals	<ul style="list-style-type: none"> ● เป็นการเจรจาเพื่อวางแนวทางปฏิบัติและแก้ไขความตกลง Sanitary and Phytosanitary Measures (SPS) และ Import Licensing Agreement ให้ชัดเจนขึ้นเพื่อที่จะให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถใช้ข้อบท S&D ให้ได้ในทางปฏิบัติและโดยที่แต่เดิมนั้นเคยมีข้อเสนอ 6 ข้อจากสมาชิกต่างๆ จึงเรียกว่า 6 ASP แม้ต่อมาได้มีการรวมข้อเสนอเป็นหมวดหมู่ใน 3 ประเด็นใหญ่ๆ ของ SPS และ Import Licensing ก็ตาม 	<ul style="list-style-type: none"> ● การเจรจายังไม่มีความคืบหน้ามากนักเนื่องจากทำที่ยังต่างกันอยู่มาก โดยสมาชิกที่พัฒนาแล้วไม่ประสงค์ที่จะให้มีการใช้ S&D มากเกินไป ในขณะที่สมาชิกกำลังพัฒนาเห็นว่าแม้จะมีข้อบท S&D แต่ยังไม่สามารถนำมาใช้ในทางปฏิบัติ ● ที่ผ่านมามีการเจรจาในประเด็น ASP, Art 10.3 มากกว่าประเด็นอื่น เนื่องจากเป็นเพียงประเด็นที่วางแนวทางปฏิบัติ มิใช่ประเด็นการแก้ไขความตกลง ดังนั้นแนวโน้มที่ประเด็นนี้จะได้รับการพิจารณาอย่างต่อเนื่องน่าจะมีมากกว่าประเด็นอื่น
2.2. ประเด็น DDA อื่นที่เหลือ (Other Remaining DDA Issues)		
2.2.1. NAMA	<ul style="list-style-type: none"> ● DDA 2001 กำหนดให้เจรจา 1) ลด หรือยกเลิก tariff, tariff peaks, tariff escalation และ NTBs 2) ครอบคลุมทุกสินค้าอุตสาหกรรม และ 3) คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศกำลังพัฒนาและ LDCs ● ที่ผ่านมามีการเจรจาใช้เวลานานอย่างเนิ่นนาน จนกระทั่งประธาน NAMA สามารถจัดทำ draft modalities ได้ในปี ค.ศ. 2008 ซึ่งได้พยายามสะท้อน 	<ul style="list-style-type: none"> ● การจะเริ่มผลักดันการเจรจา NAMA อีกครั้ง ยังต้องประเมินควบคู่ไปกับภาพรวม DDA การเจรจาเปิดตลาด Agriculture และความพร้อมของสมาชิกเป็นระยะ ● ไทยสนับสนุนการเจรจาลดภาษีเพื่อเข้าสู่ตลาดของสมาชิกโดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาที่ยังมีภาษีสูง ขณะเดียวกัน ก็จะช่วยเร่งการปรับโครงสร้างภาษีภายในของไทยด้วย

ประเด็น	ข้อมูลพื้นฐาน	ข้อมูลเพิ่มเติม และ โอกาส/อุปสรรค
	ทำที่ร่วมกันของสมาชิกมากที่สุดแล้ว แต่นับจากนั้น การเจรจา ก็ไม่มีความคืบหน้า	<ul style="list-style-type: none"> ● ไทยสนับสนุนการเจรจา NTBs เพื่อลดอุปสรรคและเพิ่มความโปร่งใสในการเข้าสู่ตลาดของสมาชิกโดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้ว
2.2.2. Services		
2.2.2.1. Market access	<ul style="list-style-type: none"> ● การเจรจาเปิดตลาดการค้าบริการเป็นการเจรจาเพื่อผลักดันให้สมาชิก WTO มีข้อเสนอเปิดตลาด (offers) เพิ่มเติมจากรอบอุรุกวัย 	<ul style="list-style-type: none"> ● โอกาส: การเปิดตลาดอย่างค่อยเป็นค่อยไป ● อุปสรรค: การเจรจาเปิดตลาดในระดับที่แตกต่างกันระหว่างสมาชิกพัฒนาแล้ว และกำลังพัฒนา รวมทั้งรายละเอียดของมิติด้านการพัฒนาและเงื่อนไขการให้ความยืดหยุ่นแก่ประเทศกำลังพัฒนา
2.2.2.2. GATS rules	<ul style="list-style-type: none"> ● การเจรจาจัดทำกฎเกณฑ์การค้าบริการ ประกอบด้วย 3 เรื่องหลัก ดังนี้ (1) มาตรการปกป้องฉุกเฉิน (Emergency Safeguard Measures: ESM) (2) วินัยเรื่องการอุดหนุนภาคบริการ (Subsidies) และ (3) การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐในภาคบริการ (Government Procurement: GP) 	<ul style="list-style-type: none"> ● สมาชิกยังมีท่าทีที่แตกต่างกันสูงในหลักการ ● ในขณะนี้ เน้นที่การดำเนินการหารือในหัวข้อ/ประเด็นต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความเห็นอย่างกว้างขวาง
2.2.2.3. Disciplines on domestic regulations	<ul style="list-style-type: none"> ● การเจรจาจัดทำวินัยด้านกฎระเบียบภายในประเทศในภาคบริการเป็นการเจรจาจัดทำวินัยเพื่อให้สมาชิกใช้มาตรการกฎระเบียบในสาขาบริการต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ● สมาชิกยังมีท่าทีที่แตกต่างกันในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะระดับความยืดหยุ่นของข้อบทต่างๆ ● เน้นการดำเนินการหารือในหัวข้อ/ประเด็นต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์โดยไม่มีข้อผูกพันทางกฎหมาย
2.2.3. Rules		
2.2.3.1. Anti dumping	<ul style="list-style-type: none"> ● ดำเนินการแก้ไขความตกลงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีความชัดเจนและปรับปรุงการบังคับใช้ความตกลงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> ● สมาชิกยังไม่มีท่าทีที่จะประนีประนอมกันโดยเฉพาะประเด็นสำคัญของการเจรจาซึ่งอยู่ในวงเล็บ (bracketed issues) 12 ประเด็น ซึ่งเป็นประเด็นที่สมาชิกมีท่าทีที่ต่างกันอย่างมาก
2.2.3.2. Subsidies and countervailing measures	<ul style="list-style-type: none"> ● ดำเนินการแก้ไขความตกลงการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้การอุดหนุน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีความชัดเจนเป็นธรรมแก่สมาชิกมากขึ้น และลดการใช้มาตรการอุดหนุนที่ส่งผลให้การค้าบิดเบือนไม่เป็นธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ● อุปสรรคในการเจรจาเกิดจากแนวความคิดต่อการอุดหนุนที่แตกต่างกันระหว่างสมาชิกที่พัฒนาแล้วกับสมาชิกที่กำลังพัฒนา โดยสมาชิกที่พัฒนาแล้วต้องการให้มีการแก้ไขความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนมีความเข้มงวดมากขึ้น ขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาต้องการเพิ่มความยืดหยุ่นของความตกลงว่าด้วยการอุดหนุน
2.2.3.3. Fishery subsidies	<ul style="list-style-type: none"> ● เป็นการเจรจากำหนดความตกลงเกี่ยวกับการอุดหนุนประมง เพื่อสนับสนุนทั้งเรื่องการค้าและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงควบคู่กันไป 	<ul style="list-style-type: none"> ● สมาชิกยังมีความเห็นที่แตกต่างยังไม่สามารถตกลงกันได้รายละเอียด
2.2.3.4. Regional Trade Agreement (RTAs)	<ul style="list-style-type: none"> ● ตามที่ General Council Decision ปี 2006 establishing a Transparency Mechanism (TM) for Regional Trade Agreements (RTAs) ซึ่งในย่อหน้าที่ 23 ของ TM ดังกล่าวระบุให้สมาชิกทบทวนและปรับปรุง TM ของ RTAs จากประสบการณ์การดำเนินงานที่ผ่านมา และทำให้กลไกดังกล่าวให้เป็นกลไกถาวร (Permanent Mechanism) (replace it by a permanent mechanism adopted as part of the overall result of the Round, in accordance with paragraph 47 of the Doha Declaration) ● นอกจากนี้ สืบเนื่องจาก Mandate ใน Doha Work Program ย่อหน้า 29 ที่ต้องการเพิ่มความยืดหยุ่นให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา เพื่อสนับสนุนมิติการพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น โดยให้สมาชิกฯ หารือเรื่อง Systemic Issues (SI) ด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> ● Negotiating Group on Rules (NGRs) ได้ประชุมล่าสุดเดือนเมษายน 2011 และสมาชิกยังมีความเห็นแตกต่างกันในหลายๆ เรื่อง และไม่สามารถตกลงหรือหาข้อสรุปได้ การเจรจาจึงได้หยุดชะงักลงจนถึงปัจจุบันซึ่งก็ผ่านมาเกือบ 3 ปีแล้ว และยังไม่มีความโน้มที่จะมีการเจรจากันต่อ เนื่องจากไม่มีแรงผลักดันหรือความพยายามจากประเทศสมาชิกที่จะเจรจากันต่อในเรื่องนี้ ● ตามมติของ TNC เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2011 ที่ให้ประธานของทุกกลุ่มเจรจาให้ส่งผลการเจรจาในรูปแบบเอกสารภายในวันที่ 21 เมษายน 2011 โดยประธาน คือ Ambassador Dennis Francis, Chairman, Negotiating Group on Rules (NGRs) ได้แจ้งในรายงานล่าสุด ณ เดือนเมษายน 2011 ว่ากลุ่มเจรจาเรื่อง RTAs สามารถส่งเอกสารเป็นร่าง text ในเรื่อง TM Review ได้เท่านั้น ส่วนมากเป็นการแก้ไขภาษา/ถ้อยคำ และหารือถึงเรื่องระยะเวลา หรือ timeline ในแต่ละกระบวนการ มากกว่าที่จะหารือในเรื่องที่สมาชิกยังมีความเห็นแตกต่างกัน

ประเด็น	ข้อมูลพื้นฐาน	ข้อมูลเพิ่มเติม และ โอกาส/อุปสรรค
		<ul style="list-style-type: none"> ● ส่วนเรื่อง SI ที่สมาชิกยังไม่สามารถตกลงกันได้ ประธานจึงได้เพียงส่งรายงานของประธาน (Chair's Report) ซึ่งจัดทำขึ้น โดยความรับผิดชอบของประธานเพียงผู้เดียวให้ TNC ทราบต่อไป โดยที่ประธานฯ ไม่ประสงค์จะให้มีการเจรจาต่อบนพื้นฐานของรายงานของประธานดังกล่าว ● ไทยอยู่ระหว่างติดตามสถานการณ์และความคืบหน้าว่าจะมีการเจรจากันในเรื่องนี้ต่อหรือไม่
2.2.4. TRIPS		
2.2.4.1. GI registration	<ul style="list-style-type: none"> ● TRIPS Agreement Article 23.4 ประกอบกับมติ ที่ประชุมระดับรัฐมนตรี WTO ครั้งที่ 1 (MC1) ที่สิงคโปร์ กำหนดให้มีการเจรจาเพื่อจัดตั้งระบบพหุภาคีในการแจ้ง/จดทะเบียนสิ่งประดิษฐ์ทางภูมิศาสตร์ (GI) สำหรับไวน์และสุรา ซึ่งเป็นสินค้าที่คุ้มครอง GI ในระดับที่สูงขึ้นกว่าสินค้าประเภทอื่น ● ที่ประชุมระดับรัฐมนตรี WTO ครั้งที่ 4 (MC4) ที่โดฮา และที่ประชุมระดับรัฐมนตรี WTO ครั้งที่ 6 (MC6) ที่ฮ่องกงกำหนดให้การเจรจาประเด็นนี้อยู่ใน Doha mandate ● เมื่อปี 2011 การเจรจาดำเนินไปถึงจุดที่มีการเจรจาร่างข้อบทยโดยมีข้อเสนอการจัดตั้งระบบ GI registration 3 ข้อเสนอ ได้แก่ ข้อเสนอของกลุ่ม W52 ข้อเสนอของกลุ่ม Joint Proposal (JP) และข้อเสนอฮ่องกง 	<ul style="list-style-type: none"> ● สมาชิกมีความเห็นขัดแย้งกันในประเด็นสำคัญ 2 เรื่อง คือ การเข้าร่วมในระบบ (Participation) และผลทางกฎหมายของการแจ้ง/จดทะเบียน (Legal effects) ● ไทยอยู่ในกลุ่ม W52 ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกกว่า 100 ราย ที่ต้องการผลักดันให้มีการจัดตั้งระบบพหุภาคีในการแจ้ง/จดทะเบียน GI สำหรับไวน์และสุรา เพื่อให้การแจ้ง/จดทะเบียน GI เป็นหลักฐานเบื้องต้นว่า GI นั้นๆ ได้รับความคุ้มครองแล้ว และเพื่อให้มีฐานข้อมูล GI ทั่วโลกที่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยที่ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้ในการอ้างอิงได้ ● ประเด็นนี้เชื่อมโยงกับ GI extension และ TRIPS/CBD จึงต้องเจรจาทหาข้อสรุปไปพร้อมกัน
2.2.4.2. GI extension	<ul style="list-style-type: none"> ● TRIPS Agreement Article 23 กำหนดมาตรฐานการคุ้มครอง GI สำหรับไวน์และสุราที่สูงกว่ามาตรฐานการคุ้มครอง GI สำหรับสินค้าประเภทอื่น โดยที่สมาชิกจำนวนมากต้องการผลักดันให้แก้ไข TRIPS Agreement เพื่อยกระดับความคุ้มครอง GI สำหรับสินค้าทุกประเภทให้เทียบเท่ากับไวน์และสุรา ● GI extension ไม่ใช่ประเด็นเจรจา DDA มาแต่เดิม แต่เมื่อปี 2008 มีการเสนอให้เจรจาทริพีสินทางปัญญา 3 เรื่องพร้อมกัน คือ GI registration, GI extension และ TRIPS/CBD 	<ul style="list-style-type: none"> ● แนวความคิด จำนวน และประเภทสินค้า GI ของสมาชิก มีความแตกต่างกันมาก ทำให้กลุ่มประเทศที่สนับสนุนกับกลุ่มประเทศที่คัดค้าน GI extension มีเป้าหมายที่ตรงข้ามกัน ● ไทยอยู่ในกลุ่ม W52 ที่สนับสนุน GI extension เนื่องจากไทยมีสินค้า GI ที่มีศักยภาพอยู่เป็นจำนวนมาก อาทิ ข้าว หนม และผลไม้ในท้องถิ่นต่างๆ เป็นต้น จึงต้องการให้สินค้าเหล่านี้ได้รับความคุ้มครอง GI ในระดับสากลเทียบเท่าไวน์และสุราด้วย ● ประเด็นนี้เชื่อมโยงกับ GI registration และ TRIPS/CBD จึงต้องเจรจาทหาข้อสรุปไปพร้อมกัน
2.2.4.3. TRIPS/CBD	<ul style="list-style-type: none"> ● ย่อหน้าหน้าที่ 19 ของ Doha Declaration กำหนดให้ TRIPS Council พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง TRIPS Agreement และอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (CBD) โดยประเด็น คือ ต้องมีการแก้ไข TRIPS Agreement เพื่อกำหนดให้ต้องมีการเปิดเผยแหล่งที่มา (Disclosure) การให้ความยินยอมล่วงหน้า (Prior inform consent) และการแบ่งปันผลประโยชน์ (Benefit sharing) ในกรณีที่มีการนำทรัพยากรชีวภาพ (GR) และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง (TK) ไปใช้ในการคิดค้นหรือพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ใหม่และนำไปจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือไม่ ● TRIPS/CBD ไม่ใช่ประเด็นเจรจา DDA มาแต่เดิม แต่เมื่อปี 2008 มีการเสนอให้เจรจาทริพีสินทางปัญญา 3 เรื่องพร้อมกัน คือ GI registration, GI extension และ TRIPS/CBD 	<ul style="list-style-type: none"> ● สมาชิกมีท่าทีและผลประโยชน์ที่แตกต่างกันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะฝ่ายประเทศกำลังพัฒนาที่มี GR/TK อยู่เป็นจำนวนมากกับฝ่ายประเทศพัฒนาแล้วบางราย ที่ใช้ประโยชน์จาก GR/TK และเห็นว่าหากกำหนดเงื่อนไขเรื่อง Disclosure และ Benefit sharing จะเป็นการเพิ่มภาระต่อผู้ยื่นขอจดทะเบียนสิทธิบัตร ● ไทยอยู่ในกลุ่ม W52 ที่ผลักดันข้อเสนอให้มีการแก้ไข TRIPS Agreement โดยกำหนดให้ Disclosure, Prior inform consent และ Benefit sharing เป็นเงื่อนไขการจดทะเบียนสิทธิบัตร ทั้งนี้ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศในกรณีที่ชาวต่างชาตินำ GR/TK ของไทยไปใช้ประโยชน์ ● ประเด็นนี้เชื่อมโยงกับ GI registration และ GI extension จึงต้องเจรจาทหาข้อสรุปไปพร้อมกัน

ประเด็น	ข้อมูลพื้นฐาน	ข้อมูลเพิ่มเติม และ โอกาส/อุปสรรค
2.2.5. Environment	<ul style="list-style-type: none"> ● เป็นการประชุมเพื่อดำเนินการเจรจาการเปิดตลาดด้านสินค้าและบริการด้านสิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> ● สมาชิกไม่ประสบความสำเร็จในการให้คำนิยามสินค้าสิ่งแวดล้อม (สำหรับการกำหนดรายการสินค้าสิ่งแวดล้อม) และยังไม่สามารถตกลงกันได้ในแนวทางการเจรจา (approach)
2.2.6. DSU review	<ul style="list-style-type: none"> ● เป็นการเจรจาเพื่อแก้ไข Understanding on Dispute Settlement Procedure (DSU) ให้ชัดเจนขึ้นและเป็นประเด็นต่อเนื่องของการเจรจาที่อยู่นอกกรอบ DDA โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2537 (1994) และกำหนดให้เสร็จในปี 2542 (1999) อย่างไรก็ตามจนถึงปัจจุบัน การเจรจายังไม่มีความคืบหน้า ดังนั้นการเจรจา DSU Review จึงเป็นอิสระไม่ผูกกับเงื่อนไขของการเจรจาในประเด็น 	<ul style="list-style-type: none"> ● ในขั้นนี้ยังยากที่จะประเมินว่าสมาชิกจะให้ความสำคัญกับกระบวนการ DSU หรือไม่อย่างไรก็ตามความสำเร็จของ Bali Package ทำให้บรรยากาศการเจรจาใน WTO ดีขึ้นโดยทั่วไป ซึ่งการที่จะทำให้การเจรจาสำเร็จก็จำเป็นต้องจะมี package ให้ครอบคลุมผลประโยชน์ของสมาชิกทั้งที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา เช่น สหรัฐฯ ผลักดันเรื่อง Flexibility and Member Control สหภาพยุโรปผลักดันเรื่อง Panel Composition และประเทศกำลังพัฒนาผลักดันเรื่อง Developing Country Interests ฯลฯ โดยสมาชิกทั้งหมดจะต้องมีความรู้สึกว่าจะตนเองจะได้ประโยชน์จากการแก้ไข DSU ● แรงผลักดันให้รีบเร่งเจรจายกขึ้นสมาชิกการเจรจายังไม่มีความคืบหน้ามากนัก โดยส่วนใหญ่ยังอยู่ในลักษณะสอบถามความกระจำของสมาชิกที่ยื่นข้อเสนอ อย่างไรก็ตามมีความพยายามที่จะผลักดันการเจรจาในลักษณะให้สมาชิกมีบทบาทมากขึ้น โดยสมาชิกที่ยื่นข้อเสนอต่างๆ จะจัดประชุมขนาดเล็กเพื่อที่จะปรับปรุง หรือยกร่างข้อเสนอขึ้นมาใหม่ ก่อนที่จะเปิดประชุมในวงกว้างในระดับการเจรจาเป็นทางการของ DSB Special Session ต่อไป ● การเจรจาแก้ไข DSU แตกต่างกับการเจรจาแก้ไขความตกลงอื่นๆ ของ WTO เพราะสมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่า DSU ปัจจุบันยังสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงไม่มีแรงจูงใจ หรืออยู่ระหว่างประเมินทำที่จะทำอย่างไรที่จะให้การเจรจามีความคืบหน้าต่อไป

3. ประเด็นนอกเหนือ DDA ที่อาจได้รับการผลักดันด้วย (Non-DDA Issues)

3.1. ITA expansion	<ul style="list-style-type: none"> ● ปัจจุบัน มีสมาชิกจำนวน 27 ประเทศ (EU = 1) เข้าร่วมเจรจาจัดทำรายการสินค้า ITA ที่จะยกเลิกภาษีเพิ่มเติม โดยการเจรจา มีรูปแบบ plurilateral แต่ประโยชน์จะให้กับสมาชิก WTO ทุกประเทศ (MFN) 	<ul style="list-style-type: none"> ● ขณะนี้สมาชิกยังอยู่ระหว่างติดตามการปรับปรุงท่าทีของสมาชิกที่สำคัญ โดยเฉพาะ China ก่อนที่จะสามารถผลักดันและสรุปผลการเจรจา ได้ ● ไทยมีท่าทีที่ดีและสนับสนุนการเจรจา
3.2. Environmental goods	<ul style="list-style-type: none"> ● เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2557 ในช่วงก่อนการประชุมระดับรัฐมนตรี WTO อย่างไม่เป็นทางการ (Informal Ministerial Gathering: IMG) ณ เมืองดาวอส สมาพันธรัฐสวิส ได้มีถ้อยแถลงร่วมเกี่ยวกับสินค้าสิ่งแวดล้อมระหว่างออสเตรเลีย แคนาดา จีน สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น เกาหลี ฮองกง ไต้หวัน คอสตาริกา นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ สวิสเซอร์แลนด์ สิงคโปร์ และสหรัฐอเมริกา โดยมีลักษณะเป็นการแสดงเจตนารมณ์การเข้าร่วมเจรจาเปิดตลาดสินค้าสิ่งแวดล้อมในรูปแบบการเจรจาแบบความตกลงหลายฝ่าย (Plurilateral negotiation) โดยใช้รายการสินค้าสิ่งแวดล้อมจำนวน 54 รายการของ APEC เป็นพื้นฐานในการเจรจา แล้วขยายรายการสินค้าตามที่สมาชิกสนใจ 	<ul style="list-style-type: none"> ● มีสัญญาณที่ชัดเจนในการเปิดเจรจาในรูปแบบ Plurilateral จากแถลงการณ์ร่วมเรื่องสินค้าสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ซึ่งมีแนวทางใกล้เคียงกับการเจรจาความตกลงสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITA) โดยใช้ List approach เป็นพื้นฐานในการเจรจาแล้วขยายจำนวนสมาชิกให้ร่วมลดภาษี ● การที่มีแถลงการณ์ว่าจะใช้ 54 รายการสินค้าสิ่งแวดล้อมจากกรอบ APCE เพื่อเจรจาในรูปแบบ Plurilateral จึงเป็นการสร้างโอกาสที่จะทำให้เกิดการเปิดตลาดสินค้าสิ่งแวดล้อม
3.3. Trade in Services Agreement (TISA)	<ul style="list-style-type: none"> ● โดยที่การเจรจาเปิดตลาดการค้าแบบพหุภาคีไม่มีความคืบหน้ามากนัก จึงมีความพยายามผลักดันการเปิดตลาดการค้าบริการในลักษณะ plurilateral 	<ul style="list-style-type: none"> ● เนื่องจากการเจรจามีระดับการเปิดตลาดสูง หากมีจำนวนประเทศสมาชิกเข้าร่วมมากพอ อาจมีแรงขับเคลื่อนให้การเจรจาพหุภาคีดำเนินต่อไปได้ หรือได้ข้อสรุปที่มีการ

ประเด็น	ข้อมูลพื้นฐาน	ข้อมูลเพิ่มเติม และ โอกาส/อุปสรรค
	<p>แทนพหุภาคี โดยสร้างเงื่อนไขการเจรจาหลัก 5 ประการ ได้แก่ 1) high level of ambition 2) ครอบคลุม (comprehensive) ทุกสาขาบริการและ Mode of Supply 3) ยึดหลักการผูกพันการเปิดตลาดตาม existing measures 4) มีการจัดทำวินัยใหม่ที่สูงขึ้น และ 5) เปิดให้ทุกประเทศสมาชิกเข้าร่วมได้ รวมทั้ง LDCs ทั้งนี้ เพื่อเป็นไปตามมติที่ประชุมระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ 8 ที่ต้องการให้ประเทศสมาชิกสร้างความก้าวหน้าให้กับ การเจรจาการค้าบริการ</p>	<p>เปิดตลาดโดยรวมเพิ่มเติม</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ระดับการเปิดตลาดสูง ชัดหลักการเปิดตลาดอย่างค่อยเป็นค่อยไป ความไม่ชัดเจนของกระบวนการนำข้อสรุป plurilateral มาเป็นความตกลงพหุภาคี และยังคงขาดมิติเรื่องการพัฒนาและความยืดหยุ่นสำหรับประเทศกำลังพัฒนา
<p>3.4. Other non-DDA issues: Investment and Competition policy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ภายหลังการประชุม MC9 ที่บาห์ลี สมาชิกบางประเทศเริ่มส่งสัญญาณต้องการหยิบยกบางประเด็นเพื่อให้สมาชิกพิจารณา/เจรจา ได้แก่ investment และ competition policy ● ประเด็น investment และ competition policy มีชื่ออย่างไม่เป็นทางการว่า Singapore issues เพราะถูกหยิบยกครั้งแรกในการประชุม MC1 ที่สิงคโปร์ เมื่อปี ค.ศ. 1996 และได้รับการบรรจุอยู่ในกรอบเจรจา DDA ในการประชุม MC4 ที่โดฮา เมื่อปี ค.ศ. 2001 	<ul style="list-style-type: none"> ● ในการจัดทำ July Package เมื่อปี ค.ศ. 2004 สมาชิกได้ตกลงว่า Singapore issues ทั้ง 3 เรื่อง ได้แก่ investment, competition policy และ transparency in government procurement จะไม่เป็นส่วนหนึ่งของ Doha work program แล้ว และจะไม่มีการเจรจาใดๆ ในเรื่องเหล่านี้อีกภายใต้ Doha round ● หากสมาชิกต้องการผลักดันเรื่อง investment และ competition policy ต่อไป อาจจะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมระดับรัฐมนตรี WTO อีกครั้ง